

①

SEMINAR 6 - 133

09.11.23

În urma discutărilor de Marti s-au cristalizat grupurile

$$D_n = \{1, p, p^2, \dots, p^{n-1}, \sigma, p\sigma, p^2\sigma, \dots, p^{n-1}\sigma\};$$

cu relațiile $p^n = 1, \sigma^2 = 1, \sigma p = p^{n-1}\sigma$

↳ "grupul diedral D_n "

Să se alcătuiască tabla lui D_4 .

$$\begin{cases} p^4 = 1 \\ \sigma^2 = 1 \\ \sigma p = p^3\sigma \end{cases}$$

	1	p	p ²	p ³	σ	p σ	p ² σ	p ³ σ
1	1	p	p ²	p ³	σ	p σ	p ² σ	p ³ σ
p	p	p ²	p ³	1	p σ	p ² σ	p ³ σ	σ
p ²	p ²	p ³	1	p	p ² σ	p ³ σ	σ	p σ
p ³	p ³	1	p	p ²	p ³ σ	σ	p σ	p ² σ
σ	σ	p ³ σ	p ² σ	p σ	1	p ³	p ²	p
p σ	p σ	σ	p ³ σ	p ² σ	p	1	p ³	p ²
p ² σ	p ² σ	p σ	σ	p ³ σ	p ²	p	1	p ³
p ³ σ	p ³ σ	p ² σ	p σ	σ	p ³	p ²	p	1

$$\begin{aligned} \sigma p^2 &= \\ \sigma(p p) &= \\ (\sigma p) p &= \\ (p^3 \sigma) p &= \\ p^3 (\sigma p) &= \\ p^3 p^3 \sigma &= \\ p^3 \sigma &= \\ \sigma p \sigma &= \\ p p \sigma &= \sigma \\ p \sigma p^3 &= \\ p p \sigma &= \end{aligned}$$

Care sunt subgrupurile acestui grup?

- Oricare subgrup H al lui D_4 îl conține pe 1
 de la e la e $\swarrow$ $\searrow$
 $H = \{1\}$ $\rightarrow$ 20 TO (*)

⑦ Alina el meu contone ceva. Ce? ②

- Pe p : $H = \{1, p, p^2, p^3\}$
- Pe p^2 : $H = \{1, p^2\}$
- Pe p^3 : $H = \{1, p^3, p^2, p\}$
- Pe σ : $H = \{1, \sigma\}$

Prop Oricare parte stabilă fructă a unui grup e subgrup al aceluși grup.

↳ Problema
Suplementară

- Pe σ^2 : $H = \{1, \sigma^2\}$
- Pe $p^2\sigma$: $H = \{1, p^2\sigma\}$
- Pe $p^3\sigma$: $H = \{1, p^3\sigma\}$

PS 2 Pe G un grup și $H_1, H_2 \leq G$.

Atunci: $H_1 \cup H_2 \leq G \iff (H_1 \subseteq H_2 \vee H_2 \subseteq H_1)$

Qs: Am scut toate subgrupurile adică
ale lui D_4 , dar D_4 nu a apărut pe
listă. Modulă: D_4 NU e ciclic.

Modulă subgrupuri?

• DA! D_4 se vede "ce ochiul liber".

Der altfel?

Dacă ar mai fi: fie H unu,

atunci H $\neq$ $\{1\}$ și conține elemente. (3)

• Să presupunem
și în cazul acesta

• Să presupunem p .

Atunci $H \supset \{1, p, p^2, p^3\}$

ce alef a notat

Ca să fie „non”, $H \neq \{1\}$ dar mai
conține ceva, ce?

• σ ?

$H = \{1, p, p^2, p^3, \sigma, p\sigma, p^2\sigma, p^3\sigma\} = D_4$

• $p\sigma$?

Atunci $H \ni p^3(p\sigma) = \sigma$

• $p^2\sigma$?

Atunci $H \ni p^2 \cdot p^2\sigma = \sigma$

• $p^3\sigma$?

Atunci $H \ni p(p^3\sigma) = \sigma$

Abordând de o manieră similară frecare
din celelalte posibilități, mai obținem
subgrupuri?

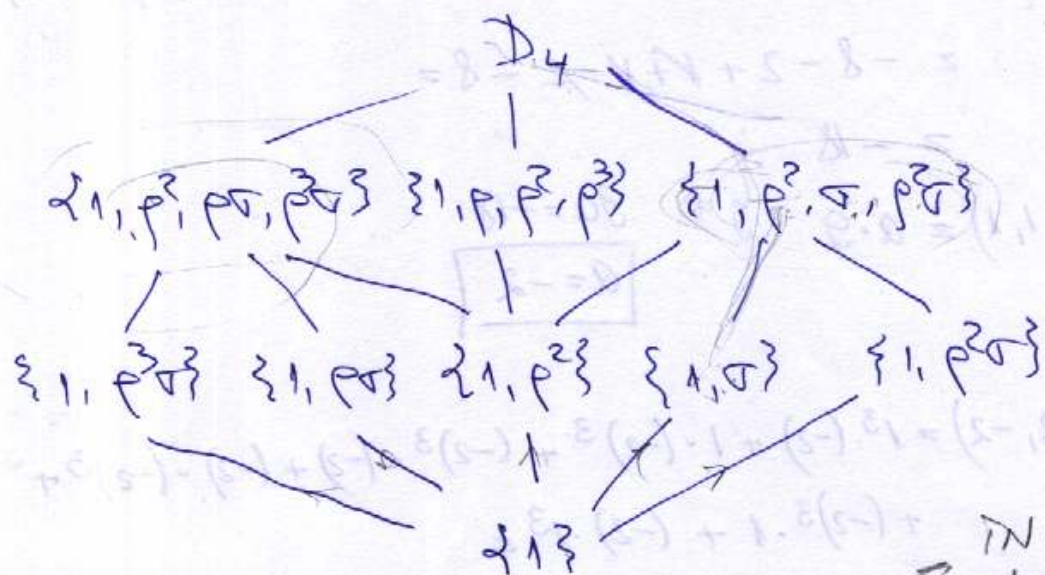
$H = \{1, p^2, \sigma, p^2\sigma\}$,

$H = \{1, p^2, p\sigma, p^3\sigma\}$.

Din consideratiile anterioare,

LATICEA SUBGRUPURILOR lui D_4 etc: (4)

IN SENSUL
INCLUZIUNII!

(Curs): Fie G un grup și $M \subset G$.

Prin SUBGRUPUL lui G GENERAT DE M înțelegem "CEL MAI MIC" SUBGRUP AL lui G CARE CONTINE M .

NOT: $\langle M \rangle$

[Prop] G , $a \in G$.

$$\langle a \rangle \stackrel{\text{not}}{=} \langle \{a\} \rangle = \{a^k : k \in \mathbb{Z}\}.$$

$a, b \in G$

$$\langle a, b \rangle \stackrel{\text{not}}{=} \langle \{a, b\} \rangle = \{a^{k_1} b^{l_1} a^{k_2} b^{l_2} \dots a^{k_r} b^{l_r} : k_1, \dots, k_r, l_1, \dots, l_r \in \mathbb{Z}\}$$

Curs:

[Def] Dacă G e grup, iar $M \subset G$,

$$\langle M \rangle = \{x_1 x_2 \dots x_r : r \in \mathbb{N}^+, x_1, \dots, x_r \in M, \alpha_1, \dots, \alpha_r \in \mathbb{Z}\}.$$

Obs: Dacă G e comutativ,

$$\langle a, b \rangle = \{a^k b^l : k, l \in \mathbb{Z}\}$$

$$\langle a, b, c \rangle = \{a^k b^l c^m : k, l, m \in \mathbb{Z}\}$$